

РӯЗИ АРТИШИ МИЛЛӢ МУБОРАК!

Ворисони Сино

Ба ни одаи азои яқдидаранд,
Ки дар офариниши зи як гавҳаранд.

НАШРИЯ-АЗ-МОҲИ-СЕНТЯБРИ
СОЛИ-1958
ҶОП-МЕШАВАД

Нишонаи электронӣ: vsino@tajmedun.tj Сомона: www.tajmedun.tj

№ 4 (2090) 25 ФЕВРАЛИ СОЛИ 2020

НАШРИЯИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ АБӢАЛӢ ИБНИ СИНО

ТАНТАНАҲО БАХШИДА БА РӢЗИ АРТИШ

Рӯзи 19 феврал бахшида ба солгарди таъсиси Артиши Миллии Тоҷикистон дар ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино барномаи идонае таҳти унвони «Муҳофизони Ватан» бо ширкати роҳбарияти донишгоҳ, ҳайати меҳмонон ва кормандону донишҷӯён доир гардид. Гуфтанист, барномаи «Муҳофизони Ватан» бо бахшҳои ҷолиб ва дар шакли озмон доир гардида, донишҷӯёни донишгоҳ дар чанд маврид миёни ҳам сабқат намуданд. Дар раванди ин барномаи бошукӯҳи ҷашнӣ 17 тан аз афсарон-омӯзгорони кафедраи тибби ҳарбии донишгоҳ барои саҳми арзанда дар қорҳои ҷамъиятии донишгоҳ ва берун аз он аз ҷониби роҳбарияти донишгоҳ бо муқофотҳои хотирмон қадрдонӣ гардиданд. Дар ин рӯзи муборақ 15-нафар ҷанговарони башардӯст ва иштирокчиёни барқарорсозии Чернобил бо Ифтихорнома, Сипоснома ва тухфаҳо қадрдонӣ шуданд.

Зимнан, кафедраи тибби ҳарбии ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино дар байни ҷузъу томҳои Қувваҳои мусаллаҳи ҷумҳурӣ барои саҳми арзанда дар тарбияи кадрҳои ҳарбӣ сазовори ҷойи саввум ва бо дипломи Вазорати муҳофизоти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқофотонида шудааст. Муовини ректори донишгоҳ, профессор Ибодзода С. Т. зимни барномаи хеш бахшида ба 27-солагии таъсисёбии Артиши Миллии Тоҷикистон аз ҷумла ҷунун гуфт: Артиши миллӣ,

ки зодаи даврони истиқлолият мебошад, дар зарфи 27 соли мавҷудияташ ба тақарбои асосии давлат ва сипари боэътимоди миллат таъдил ёфта, мардуми шарифи Тоҷикистон дар симои Қувваҳои мусаллаҳ имрӯз ҳомию муҳофизи ҳақиқии худро мебинанд. Мусаллам аст, ки сулҳу оромӣ ва тинчӣ осоиштагии ҳар як давлату миллат аз қудрати таъвоноии қувваҳои мусаллаҳи он вобастагии калон дорад. Аз ин хотир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, низ ҷунун дигар давлатҳои собиқ шӯравӣ баъди ба даст овардани Истиқлолият зарурияти ташкили қувваҳои мусаллаҳ ба миён омад. Вале таъсиси қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мушкилиҳои зиёде ба даст меомад. Зеро баъд аз пош ҳӯрдани давлати шӯравӣ ва бар асари нооромии дохилӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қувваҳои мусаллаҳ қариб, ки амал намеранд.

Илова бар ин вазъи душвори ҳарбӣ-сиёсии он солҳо имкон надод, ки Тоҷикистон аз мероси Артиши Иттиҳоди Шӯравӣ бархурдор гардад. Новобаста аз ин, баъди анҷом ёфтани Иҷлосияи таърихӣ 16-уми Шӯрои Олии Тоҷикистон роҳбарияти нави мамлакат бо сарвари бузургмарди миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мушкилиҳои зиёде мавҷуда нигоҳ накарда, масъалаи таъсиси Артиши миллиро дар навбати аввал гузошта, чиҳати ҳалли мусбӣ он талошу ҷонбозиҳои зиёде

намуданд.

23-юми феврал соли 1993 нахустин паради ҳарбии Артиши миллӣ баргузор гардид ва он рӯз расман санаи таъсисёбии Қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон эълон карда шуд. Пешрафту пойдории Қувваҳои мусаллаҳро бе мутахассисони баландпоя тасаввур кардан ғайриимкон аст. Ба ин хотир дар Донишгоҳи мо низ кафедраи тибби ҳарбӣ амал мекунад, ки фаъолияти он барои тайёр намудани мутахассисони соҳаи тиб дар сохторҳои низомӣ равона карда шудааст. Роҳбарияти Донишгоҳ бо истифода аз имкониятҳои мавҷуда дар ҳамкорӣ бо Кумитаи Вазоратҳои дахлдор, барои таҳким ва вуҷуд бахшидани сатҳи омодагии дифоии донишҷӯён пайваста кӯшиш ба харҷ медиҳад.

С.Т. Ибодзода афзуд, ки дар кафедра таълим мутобиқи барномаҳои таълимӣ ва Оинномаи ҳарбӣ ба роҳ монда шудааст, ки барои ба ҷуррагӣ аз худ намудани асосҳои назариявӣ ва муқаррароти пешбинишуда дар ташаккули малакаҳои устувори амалӣ, ташкили таъминоти тиббии амалиётҳои ҳарбӣ ва ҳамчунин расонидани ёрии тиббӣ ҳангоми вазъиятҳои фавқулодда ба донишҷӯён имкониятҳои амалиро фароҳам меорад. Тибқи ин дастур афсарон – омӯзгорони кафедра нақша ба барномаҳои таълимиро, ки дар асоси стандартҳои давлатии таҳсилоти олии касбӣ ба роҳ монда шудааст, мутобиқи талаботи низомӣ таълимӣ ва дастурамалҳои ҳарбӣ иҷро менамоянд. Дар баробари ин, кормандони кафедра дастаҷамъона дар қорҳои ҷамъиятии донишгоҳ ва берун аз он саҳми арзанда мегузоранд.

Дастаи ҳунарии «Шифо»-и донишгоҳ дар хотимаи ҷараёни барномаи консертӣ ва тантанавӣ сурудҳои ватандорӣ ҳусни барномаро афзун намуд.

**Шуъбаи иттилоот
ва робита бо ҷомеа**

Тағйироти кадрӣ

Ҳафтаи гузашта дар сохторҳои гуногуни донишгоҳ як қатор тағйироти кадрӣ гузаронида шуд. Тибқи фармоиши Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҷумҳурӣ бо сабаби ба кори дигар гузаштанаш Юсуфӣ Саломуддин Ҷаббор аз вазифаи муовини ректор оид ба илм ва нашрия озод ва д.и.т., профессор Муҳаббатов Ҷ.Қ. ба ин вазифа таъин гашт.

Ҳамчунин тибқи фармоишоти ректори донишгоҳ М.С.Табаров – сардори раёсати таълимӣ-методӣ, Р.Ҷ.Ҷамолова-сардори раёсати илм ва

инноватсия, М.Б.Исоева-мудирӣ шуъбаи таълимӣ-методӣ, Б.Б.Сафаров-мудирӣ шуъбаи ташкили ҷараёни таълим, Г.М.Усмонова-декани факултети педиатрӣ таъин гардиданд.

Дар ҷаласаи ғайринавбатии раёсат, ки рӯзи 18 феврал баргузор гашт, ректори донишгоҳ, профессор Гулзода М.Қ. шахсони ба вазифаҳои нав таъиншударо ба аъзои раёсат муаррифӣ намуда, ба онҳо дар қору фаъолияти минбаъдашон барору қомеъӣ орзу намуд.

«ВС»

Воҳӯрӣ бо намояндагони суди олии иқтисодӣ

Дар толори лексионии Маҷмаи таълимии донишгоҳ, воқеъ дар шаҳраки Шифобахш 19 феврал бо иштироки муовини раиси Суди олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон Аминзода Зокирҷон, судьяи Суди олии иқтисодӣ Нуриддини Нурулло ва сардори Раёсати таъмини ташкили қору судҳо, ҷамъбасти амалияи судӣ, омори судӣ ва арзу шикоятҳои Суди олии иқтисодӣ воҳӯрӣ бо устодон ва донишҷӯёни донишгоҳ баргузор гашт.

Дар назди иштирокчиёни муовини раиси Суди олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон Аминзода Зокирҷон оид ба муҳтавои Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии мамлакат ба таври мафассал суханронӣ намуд.

Сипас, судьяи Суди олии иқтисодӣ Нуриддини Нурулло вобаста ба Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи интихоботи вакилони Маҷлиси олий ва интихоботи вакилони маҷлисиҳои маҳаллӣ» баромад намуда, аз иштирокчиёни воҳӯрӣ даъват намуд, ки дар интихоботи дар пешистода, ки рӯзи 1 март соли ҷорӣ барпо мегардад, фаълонан ширкат варзида, ба ҷонибдорӣ номзадҳои арзандаи хеш овоз диҳанд.

Дар назди иштирокчиёни муовини раиси Суди олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон Аминзода Зокирҷон оид ба муҳтавои Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии мамлакат ба таври мафассал суханронӣ намуд.

**Шуъбаи иттилоот ва
робита бо ҷомеа**

Тарбияи насли наврас, махсусан ҷавонон, яке аз маъсалаҳои муҳими ҳаёти мардуми тоҷик ва ҷаҳони муосир ба шумор рафта, ҳалли дурусти он боиси пешрафти тамоми соҳаҳои ҳаёти иҷтимоӣ, иқтисодӣ, сиёсӣ ва фарҳангии мардуми давлатҳои дунё мегардад. Тарбияи ҷавонон аз муҳит ва шароити ҷамъият вобастагӣ дорад. Агар муҳит созанда бошад, ҷавон солим-фикр ба воя мерасад агар ҷавон дар муҳити сузанда ба воя расад, пас аз ӯ умеди созандагӣ намудан душвор аст.

Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тарбияи кӯдакону наврасон ва ҷавонро дар рӯҳияи арзишҳои суннатӣ башарӣ яке аз вазифаҳои муҳими имрӯзу ояндаи давлат ва ҷомеа доништа, маъсалаҳои демографӣ ва танзими оиларо ҳамчун омилҳои асосии ҷомеаи солим ба миён гузоштаанд, ки роҳу усули самараноки амалӣ намудани онҳо дар қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №94 аз 3 - юми март соли 2006 дар «Концепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Аз назари геополитикӣ Тоҷикистон кишварест, ки дар қалби Осиёи Марказӣ ҷойгир шудааст ва дар марзи азимтарин тамаддуноҳои дунё қарор дорад, ки бо Афғонистон, Хитой, Қирғизистон ва Узбекистон ҳамсарҳад аст. Мутафаккири бузург Эрнест Хемингуэй гуфта буд, ки: «Агар дар оянда чанге рух диҳад, он чанги байни тамаддуноҳои хоҳад буд ва шадидтарин ихтилофу чангҳо дар сарҳади байни тамаддуно ба вучуд хоҳад омад». Сарзамини тоҷикон, ки қадимтар аз ҳуди таърих ва нахустин гаҳвораи тамаддуни башарист, дорони мардумоне хайрхоҳу фарҳангдӯст ва соҳиби дину оини солим аст, бо ин балои осмонӣ ва падидаи шайтонӣ ҳаррӯза дар муборизаи иттилооти қарор дорад. Табиист, ки ҳар қадам аз давлатҳои абарқудрат саъй хоҳад кард, то манфиатҳои сиёсӣ ва арзишҳои идеологии худро дар давлати навбунёди мо пиёда наоянд. Айни ҳол, мутабоқи нишондодҳои омории ҷавонони синнашон то 30-сола наздики 70 ҷисади аҳолии ҷамъияти Тоҷикистонро ташкил медиҳанд. Пас, вақте мегӯем «ҷомеа», мо асосан ҷавонро дар назар дорем ва вақте мегӯем «мушкилоти ҷавонон», қабл аз ҳама мушкилоти тамоми ҷомеаи Тоҷикистон мадди назар аст. Барои он ки мардуми мо, хусусан, ҷавонон маърифати созанда дошта бошанд ва на маърифати сӯзанда, бояд ҳар як идораву муассиса, ҳар як фарди диалогоху ватандӯст, ҳар қадами мо даст дар дасти ҳам ниҳем ва дар ҳамбастагӣ онҳоро аз ҷодаи

ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯИ ҶАВОНОН - КАФОЛАТИ ОРОМИИ ҶОМЕА

торики гумроҳӣ то шоҳроҳи мунаввари ваҳдат ҳамроҳӣ намоем, сиёсати кунунӣ ва дурнамои давлатро дар соҳаи тарбияи миллии оммаи васеи аҳоли, махсусан насли наврас амалӣ созем. Тарбияи наврасону ҷавонон вазифаи ҳар як фарди ҷомеа ва муассисаву ниҳодҳои иҷтимоӣ мебошад. Барои он ки қонуни тарбияти ҷамъиятӣ то меъёри муайян риоя карда шавад, бояд робитаи падарону модарон ба он ниҳодҳои иҷтимоӣ, ки фарзандонашон дар онҳо таҳсил доранд, мустақкам карда шавад. Ин амал, агар аз як тараф ба кам шудани сатҳи ҷинойт дар байни наврасону ҷавонон мусоидат кунад, аз тарафи дигар, ба риоя шудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи «Маъсулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» оварда мерасонад. Дар ин самт суханони Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нақши созанда ва бунёдкорона дорад: «Имрӯз, ки мо зери парчами Ватан ва давлати соҳибистиқлол гирд меоем, бояд, пеш аз ҳама, ҷавонони мо мазмуну моҳияти арзишҳои истиқлолият, худшиносӣ, ифтихори миллӣ ва ваҳдати ягонагии миллатро аз худ наоянд».

Мегӯянд, ки дар дарвозаи донишгоҳи Стелленбоши Африкои чанубӣ навиштаҳои зерин овехта шудааст: «Нест кардани ҳар миллате ба истифодаи бомбаҳои ҳастай ё истифодаи мушакҳои дурпарвоз ниёз надорад. Он танҳо мунҷар ба коҳонидани сатҳи таълим аст ва тавассути донишҷӯён додани иҷозати фиребу тақаллуб дар имтиҳонот таҳқиқ менамояд. Он гоҳ натиҷа ба ин минвол хоҳад буд: Беморон аз дасти чунин пизишкон мемиранд. Биноҳи аз дасти чунин муҳандисон фуру мерезанд. Пул дар дасти чунин иқтисоддонон ва ҳисобдорон гум мешавад. Одамгарӣ аз дасти чунин “до-

нишварон”-и дин мемирад. Адолат аз дасти чунин доварону қозийн зоеъ мегардад. Сукути низоми омӯзиш-сукути миллат аст”. Ҳамчунин гӯянд, ки нахуствазирӣ Чопонро гурӯҳидаанд, ки чӣ гуна онон ба чунин пешрафте даст ёфтанд ва дар маҷоли фановарӣ (технология) ва илм пешсафи ҳама ҷаҳонӣён гаштанд?

Посух додааст: “Мо ба омӯзгор моҳонаи вазир, масунияти дипломат ва обрӯи императорро додем ва ин аст натиҷааш”.

Оре, маҳз ҷавонони эҷодкор, бонангу номус, ватандӯсту ватанпарвар, ки воқеан ҳам тафаккури созанда доранд, метавонанд тақдирҳои ояндаи давлати миллат ва ҷомеаро созанда бошанд.

Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қайд мекунанд: «Ҷавонон бояд сабақҳои истиқлолиятро ҳамаҷониба омӯзанд, аз равандроҳи сиёсати имрӯза кишвар оғох бошанд, таърихи гузаштаву ҳозираи халқи худро гаштаву баргашта аз худ карда, аз Ватан, миллат, забон ва фарҳанги худ ифтихор наоянд». Сарвари давлат дар роҳи бунёди таҳкими давлати соҳибтамаддун ва бофарҳанг, нигоҳ доштани истиқлолияти давлатӣ нақш ва мақоמו мартабаи ҷавонро хело муҳим арзёбӣ менамоянд. Маҳз ҳамин истиқлолияти давлатӣ буд, ки барои рушду ташаккули ҷаҳонбинӣ ва тафаккури созандаи онҳо ҳамчун нерӯи пешбарандаи ҷомеа тадбирҳои зиёде ба тасвир расиданд, ба мисли Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон», «Концепсияи миллии сиёсати давлатии ҷавонон», «Стратегияи сиёсати давлатии ҷавонон то соли 2020» ва ғайра. Ҳамаи ин санаду барномаҳо аз он шаҳодат медиҳанд, ки тавачҷуҳи давлату Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин кишри иҷтимоии ҷомеа ҷиддист. Ҷавонони

мо ба қадри тинҷию амонӣ, ободиву оромӣ, сулҳу субот ва ваҳдати миллӣ мерасанд. Шукргузори аз неъматҳои бебаҳои истиқлолияти сиёсӣ менамоянд. Зеро дар дунё ҳастанд давлату ҷомеаҳо, ки аз ҷиҳати ҳаҷму сарҳад ё ин ки аз ҷиҳати миқдору шумора бамаротиб аз аҳолии ҷомеаи мо дида зиёдтаранд, вале мутаассифона, соҳибистиқлол нестанд, миллат надоранд, давлату забон надоранд, парешону пора - пора шуда истодаанд.

Муҳити созандаву созгоре, ки дар Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино роҳандозӣ мешавад, дар маъсалаи тарбияи худшиносии хештаншиносӣ нақши арзанда мегузорад, ки татбиқи мантиқии сиёсати хирадмандонаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба шумор рафта, омилҳои асосии ноилшавии дастовардҳои таълиму тарбия ва илм дар ин боргоҳи таълиму тарбияи мутахассисони бофарҳанги соҳаи тибби кишвар маҳсуб мешавад.

Тарбияи намудани ҷавонон дар рӯҳияи эҳтиром ба анъанаҳои миллӣ, расму оини пешқадами ниёгон ва мероси ахлоқии гузаштагон, яке аз талаботи Концепсияи миллии тарбия мебошад. Бузургону хирадмандони тоҷик бо заҳмату талоши пайваستاшон тавонистанд, ки бароямон як фарҳанги волою ғанӣ ва инсонсозро ба мерос гузоранд. Ин фарҳанг чун ҳикмати ҳаётӣ саропо хайр аст, парчами хирадварзӣ, башардӯстӣ, эътиқод, сулҳу дӯстӣ ва ободию осудагӣ фаровонии неъматҳои зиндагист. Ҳамчунин ин фарҳанг шиносномаи миллии мост, ки тавассути он чеҳраи аслии анъанаву суннатҳои миллии мо, бузургии ҷашнҳои бостонии моро ҷаҳонӣён эҳсос ва дарк менамоянд. Ҷашнҳои арзишманди миллии тоҷикон баёнгарии тафаккури таърихӣ, симои маънавий, орзуи ормон, расму оин,

ҷаҳонбинию ҷаҳоншиносии онҳоянд. Тоҷикон аз зумраи он миллатҳои куҳанбунёду тамаддунофаранд, ки тавонистанд ҷашнҳои муқаддаси миллиашон – Наврӯз, Меҳргон ва Садаро дар низомҳои гуногуни сиёсӣ беосеб то ба имрӯз бирасонанд ва таби солимӣ истиқлолият бо қалбҳои саршор аз ифтихори ватандорӣ, бо шуқуҳмандии тоҷикона ва шаҳомати ориёна харсола таҷлил наоянд. Ҷашнҳои суннатии миллии мо аз ҳучуму тохтутозҳои бешумори аҷнабиён, харобкориву яғмогарихо, истилолу салтанати тӯлонии онҳо, ки боиси аз байн рафтани ёдгориҳои зиёде илмиву адабӣ, ҳунариву фарҳангӣ, хатту забонҳо гардиданд, на танҳо осеб наиданд, балки истилогаронро ҳам тасхир намуда, мавриди қабули онҳо қарор гирифтанд.

Раёсати Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино ҷавонро дар рӯҳияи баланди худшиносиву худгоҳӣ, ватандӯстиву ватанпарварӣ, ифтихор аз давлатдорӣ миллии тарбия менамояд. Онҳоро ҳарчи бештар ба илму касбомузӣ ҷалб намуда дар миёни ҷавонон, баҳусус донишҷӯён тарзи зиндагии солимро тарғиб месозад ва барои ҳамроҳи нашудан ба ҳар гуна гурӯҳҳои ғарзнокро ифротгаро пайваस्ता воҳӯриҳои судманд бо наояндагонии мақомоти даҳлдор ва ҳифзи ҳуқуқ баргузор мекунанд, ки ташкил ва гузаронидани чунин суҳбату воҳӯриҳои дар беҳдошти маърифати сиёсӣ ҷавонон нақши боризе мегузорад.

Раванди тарбияи маънавий ахлоқии таълимгирандагон яке аз бахшҳои асосии тарбия мебошад. Аз ин рӯ, дар тарбияи маънавий ахлоқии фарзандон ҳамкориҳои мустақами таълимгоҳ, оила ва ҷомеа нақши ҳалкунанда мебошад. Ин аст, ки дар ДДТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино шӯрои “Волидайн” фаъолият менамояд. Бо падару модарон мунтазам гузаронидани воҳӯриҳои корҳои фаҳмондадиҳии шӯрои мазкур дар пеш рафтани самарҳои ҳуб додани корҳои тарбиявӣ нақши муҳим дорад.

Таълиму тарбияи раванDEST, ки бояд дар яққоягӣ ба роҳ монда шавад ва он фосиларо наменпазирад. Он пайваस्ता ва зина ба зина амалӣ мегардад. Агар каме таъхир намоем, таълиму тарбияи мо самарҳои ҳуб ба бор намеорад. Воқеаҳои замони муосир бори дигар исботи он аст, ки сари вақт таълиму тарбияи дуруст надодан ба фарзандон, инкишоф надодани тафаккур ва ҷаҳонбинии онҳо оқибати ногуворро ба бор меоварад.

**С. А. Таибов, сардори
шӯбаи иттилоот ва
робита бо ҷомеа**

**З. Турсунова, мутахассиси
шӯбаи иттилоот ва
робита бо ҷомеа**

Сипари бозътимоди Ватан

Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон зодаи истиқлолият буда, дар шароити вазнин таъсис ёфтааст. Баъди пош хурдани Иттиҳоди Шӯравӣ кишварҳои навтаъсис, алалхусус давлатҳои мустақили Осиёи Марказӣ дар заминаи биною иншооти амнияти ҳарбӣ дошта, қувваҳои мусаллаҳи хешро бунёд намуданд. Ҳамзамон онҳо аз Артиши пуркудрати Шӯравӣ техникаи мухталифи ҷангӣ ва яроқу аслиҳаи гуногунро мерос гирифтанд. Вобаста ба вазъи душвори сиёсӣ мутаассифона, он замони милликунони артиш метавонист сабабгори васеъ ва тулонӣ гардидани ин муноқиша гардад. Аз рӯзҳои аввали таъсиси Артиши миллий афсарони мо дар баробари дар сангарҳо ҷангидан, ба танзими сохтори ташкилию штатии худ машғул шудаанд. Таҷкурсии моддӣ-техникӣ умуман вучуд надовшт. Нормасой ба кадрҳои ҳарбӣ ва мутахассисони касбӣ дар хама ҷанбаҳо ҳис мешуд. Сарфи назар аз ин мушкилиҳо ҳайати шахсии Қувваҳои Мусаллаҳи ҷумҳурӣ дар солҳои душвори муқовимат, роҳи пурпечутобери тай намуд. Бунёди Қувваҳои Мусаллаҳ кори осон набуд ва он давра ба давра сурат гирифт. Мақсади асосии давраи аввали таъсиси Артиши миллий ин таш-

кили қувваҳои ҳарбие буд, ки қобилияти таъмини истиқлолият, якпорчагии хоки Ватан ва оромии ҳаёти озоиштаро дошта бошад. Ба ин мақсад бригада ва баталиёнҳои тирандоз таъсис ёфтанд, ки вазифаи асосии онҳо муқовимат бо қувваҳои зиддавлатӣ ва муҳофизати сохти конституционӣ буд. Давраи

Созишномаи истиқрори сулҳ ва ризоияти миллий дар Тоҷикистон оғоз гардид. Дар ин давра вазифа ва таъиноти намудҳои амалкунандаи Қувваҳои Мусаллаҳ аз нав баррасӣ шуданд. Бо шомил гардидани силоҳбадони собиқи муҳолифини тоҷик сохтори ташкилию штатӣ тағйир ёфт. Наму-

ни руҳияи низомии сарбозону афсарон, ҳифзи ормонҳои абадзиндаи ватандустӣ, эҳтиром ва мукаддасоти Ватан, ифтихори миллий, шоҳаи асосӣ ва муҳими корҳои тарбиявӣ дар артиш маҳсуб меёбад. Ҳар як давлати соҳибистиқлол дар ҳифзи субботу амнияти худ ба Артиши миллий такя

тар гаштани Ватани азизамон саҳми хешро гузорем. Дар ин муддати нисбатан кӯтоҳи таърихӣ ҷузъу томҳои он ба нерӯи қудратманди низомии муҳофизи сулҳу субот ва фазои оромӣ осудаи мамлакат табдил ёфта, ҳоло ба Ватан ва халқи худ содиқона хизмат мекунанд. Артиши ҷавони Тоҷикистон хусусан, дар солҳои душвори фочеабори ҷанги шаҳрвандӣ якҷо бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар сохторҳои низомии кишвар дар ҳифзи истиқлолияти давлатӣ, ҳимояи марзҳои Ватан, безарар гардонидани гурӯҳҳои террористиву экстремистӣ, дастаҳои мусаллаҳи ҷинояткориҳои трансмиллӣ ва хомӯш кардани ошӯбҳои хиёнаткорона бар зидди давлат ва ҷомеа саҳми сазовору ҷавонмардона гузошт. Тайи 27-сол Қувваҳои Мусаллаҳи Тоҷикистон рӯзҳои саҳту сангинро пушти сар карда, аз озмоишҳои шадиди ин солҳо гузаштанд ва имрӯз ба нерӯи қудратманди низомӣ, муҳофизи сулҳу субот ва фазои оромӣ осудаи кишвар табдил ёфтанд ва барои ҳифзи бозътимоди марзу буми Ватани азиз собитқадамона рушду такамул меёбанд.

дуюм иборат аз такмили сохтори ташкилию штатӣ буда, бо таъсиси намуҳои асосӣ, ба монанди қушунҳои хушигард, қувваҳои ҳарбӣ-ҳавоӣ ва қушунҳои муҳолифини зиддиҳавоӣ оғоз гардид. Дар ин давра ҳамчунин ҷузъу томҳои, ки тавонанд мутобиқи тағйирёбии воқеии вазъи ҳарбӣ-сиёсӣ минтақа амал намоянд, созишмонӣ ёфтанд. Давраи сеюми сохтмони Қувваҳои Мусаллаҳ пас аз имзо расидани

ди нави Қувваҳои Мусаллаҳ қувваҳои зудамал ба афзоиши теъдоди умумӣ таъсис гардид. Қувваҳои ҳарбӣ-ҳавоӣ ва муҳолифини зиддиҳавоӣ муттаҳид шуданд. Чунин нағониҳо, пеш аз ҳама ба болоравии омодагии ҷангии ҳайати шахсӣ ва таҷкими қобилияти онҳо баҳри тағйирёбии вазъияти ҳарбӣ-сиёсӣ, яъне мутобиқ сохтани ақсуламали фаврӣ равона шудаанд.

Мустаҳкам намуда-

мекунанд. Тоҷикистони соҳибистиқлол, ҳамчунин таърихи 27-солаи Артиши миллии ҷумҳурӣ собит намуд, ки он ҳамчун такагоҳи асосии давлат ва сипари бозътимоди миллат, барои ба эътидол овардани вазъи душвори мамлакат ва пуштибонии сулҳу субот хизматҳои беназир намудааст.

Бинобар ин мо бояд шукронаи истиқлолият ва шукронаи ин хонаи обод намоему дар обод-

**М.А., Қаюмова,
Р.Р. Раҷабов, устодони
калони кафедраи
забонҳои хоричӣ**

МАҲФИЛИ ИЛМӢ-КЛИНИКӢ

Дар пойгоҳи кафедраи тибби оилавии №2, Маркази саломати шаҳрии №15 маҳфили илмию

клиникӣ дар мавзӯи «Бемориҳои узҳои ҳозима дар кӯдакон» гузаронида шуд. Таҳиягарони маҳфил

гурӯҳи 4-уми баҳши 6, факултети педиатрӣ барои игтирокчиён маърузаҳо, презентатсияҳо, видеороликҳо ва викторинаи интеллектуалӣ тайёр намуданд.

Дар ин ҳамоиши шавқовар мудири кафедра, н.и.т. Ёдгорова М.Ҷ., директори МСШ №15 Асфияева Ҳ.М., дотсентҳои н.и.т. Инъомзода Ҷ.И., н.и.т. Мирзокалонова М.Ҷ., ассистент Шамсутдинова Г.А., докторантҳои PhD Баротов И.И., Кабирзода Т.Д. иштирок ва рафти чорабиниро назорат намуданд.

Донишҷӯ Юсупов А. дар оғози чорабинӣ оиди моҳияти донишҷӯи семитикаи намудҳои асосии зарарбинӣ ва вайроншавии узҳои ҳозима байни кӯдакон дар фаъолияти табиби оилавӣ маълумоти мухтасар дод. Сипас, донишҷӯён Атаҷонова Ш, Раҳматова Ф, Салимова Н, Нуралиева У ва Рустамов П. бонавбат дар мавзӯҳои «Дискинезияи роҳҳои талхарон, иқдомҳои назоратӣ дар сатҳи аввалия»; «Панкреатит дар кӯдакон»; «Гастрит, пешгирӣ ва назорати диспансерӣ»; «Заҳми меъда ва рӯдаи 12-ангушта, кӯмаки авва-

лия дар марҳилаи тобеморхонагӣ» ва «Халаи рӯда дар кӯдакони синни то як сола» бо маърузаҳои илмӣ баромад намуданд.

Донишҷӯёни дар топорбуда дар раванди маҳфил бетараф наистода, ба саволҳои пешбинишуда (викторинаи интеллектуалӣ) посух гардониданд. Дар анҷоми маҳфили илмӣ устодони кафедра баромад намуда, сатҳи баланди омодагии донишҷӯёно ба ин ҳамоиши шавқовари илмӣ маҳсус қайд карда гузаштанд.

**М.П. Носирова,
дотсенти кафедра, н.и.т**

САРАЗМИ БОСТОНЌИ - ОҒОЗИ ШАҲРОФАРИИ ТОҶИКОН

Пешвои муаззами миллат пайваста таъкид менамоянд, ки дар замони ҷаҳонишавӣ он миллате ҳувию хешро поянда нигоҳ дошта метавонад, ки шаҳрвандонаш дар рӯҳияи худшиносиву меҳанпарастӣ тарбия ёфта, дар ҳифзи арзишҳои миллӣ саҳмгузор бошанд ва ба осори ниёғони худ арҷ гузоранд. Ин аст, ки ташаббусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таҷлили 5500-солагии Саразм ва 700-солагии шоир Камол Хучандӣ ба рӯҳияти солгардҳои ЮНЕСКО пазируфта шуданд. Таҷлили 5500-солагии Саразми бостонӣ 12 сентябри соли 2020 ба нақша гирифта шудааст. Бояд таъкид намуд, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21 сентябри соли 2001 ёдгории Саразми шаҳри Панҷакент ҳамчун Маркази ташаккули тамаддуни кишоварзӣ, ҳунармандӣ ва шаҳрсозии тоҷикон эълон намуданд, ки ин боз як нишоннаи бузурги арҷгузорӣ ба арзишҳои таърихӣ миллати тоҷик мебошад. Ин иқдоми нек ва хирадмандонаи Пешвои миллат ҳар яки моро водор менамояд, ки аз тамаддуне, ки ҳануз дар ҳазорсолаи IV-III қабл аз мелод саразмиёни бостон ба мо тоҷикон мерос гузаштаанд, баҳрабардорӣ намуда, дар ҳазорсолаи III мелодӣ аз пайи боло бурдани эътибору нуфузи иқтисодию фарҳангии Тоҷикистон дар миқёси ҷаҳон бошем.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон борҳо аз Саразм боздид намудаанд. Бо дастури ҳидо-

ятҳои созиандаю фарҳангпарваронаи Сарвари давлат солҳои 2003-2008 панҷ ҳафриёти бостоншиносӣ дар мавзеи Саразм болопӯш шуданд. Аҳамияти муҳими Саразмро ба назар гирифта Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2020-ро соли ҷашнгирии Саразми бостонӣ ҳамчун маркази ташаккули тамаддуни кишоварзӣ, ҳунармандӣ ва шаҳрсозии тоҷикон эълон намуданд, ки ин боз як нишоннаи бузурги арҷгузорӣ ба арзишҳои таърихӣ миллати тоҷик мебошад. Ин иқдоми нек ва хирадмандонаи Пешвои миллат ҳар яки моро водор менамояд, ки аз тамаддуне, ки ҳануз дар ҳазорсолаи IV-III қабл аз мелод саразмиёни бостон ба мо тоҷикон мерос гузаштаанд, баҳрабардорӣ намуда, дар ҳазорсолаи III мелодӣ аз пайи боло бурдани эътибору нуфузи иқтисодию фарҳангии Тоҷикистон дар миқёси ҷаҳон бошем.

Яке аз нодиртарин

ёдгориҳои фарҳангии Осиёи Марказӣ, ватани аввалини зироаткорон ва аввалин филизгудозони қавми ориёӣ, маскани сароғози таъриху фарҳанг ва тамаддунсозии аҷдодони тоҷикон — Саразм дар

ло-метри 12-уми қисмати ғарбии шаҳри Панҷакент, дар соҳили чапи дарёи Зарафшон ҷойгир буда, масоҳати умумии он зиёда аз 100 га ва ҳудуди омӯзишаш 30 гектарро ташкил медиҳад.

Минтақаи болооби Зарафшон аз бозёфтҳои бостоншиносӣ хеле бой мебошад, аммо дар байни онҳо шаҳраки қадимаи

Саразм ёдгории дорой аҳамияти умумиҷаҳонӣ таъриху фарҳангӣ бой дорад. Ёдовар мешавем, ки Саразм тирамоҳи соли 1976 аз ҷониби бостоншинос Абдуллоҷон Исҳоқов кашф гардидааст. Қобили зикр аст, ки бо ташаббуси ин олим дарёфти табари биринҷӣ аз ҷониби сокини деҳаи Саразм Ашуралӣ Тайлонов таърихи пуршукӯҳи дар зерӣ хок пинҳон будаи Саразмро ба аҳли ҷаҳониён рӯшан кард. Ёдгории қадимаи Саразм дар 15 километрии ғарбии шаҳри Панҷакент ва 45 километрии шарқи шаҳри Самарқанд ҷойгир шудааст. Майдони аввалаи ёдгории таърихӣ қариб 130 гектарро ташкил медиҳад. Шаҳрак дар зарфи беш аз ҳазор сол ва баҳусус дар давраҳои энеолити замони дер ва асри биринҷии замони барвақт рушд ёфтааст ва аз рӯи таҳлилҳо Саразм чунин маъниро дорад:

1. Сарсабз, яъне Сари сабза.
2. Аз калимаи тоҷикии "сар" ва арабии

"разм"-сарразм, яъне оғози ҷанг.

3. Саразм маънои "Сари замин"-ро дорад, ки ин ақидаро олимони бештар дастгирӣ менамоянд.

Зиёда аз 50 сол аст, ки дастаи бостоншиносон осорҳои маданияти модӣ ва маънавии ниёғонамон – суғдиёно аз харобаҳои Панҷакенти Қадим ҷустуҷӯ доранд. Деборнигораҳои пурмазмун, муҷассамаҳо, кандакорҳои нафиси рӯи ҷубҳо, олотҳои фарҳангу рӯзгори суғдиёни Панҷакент, имрӯз шоҳиди барҷастаи гузаштагонам мебошанд. Саҳнаҳои набард, муҳофизати кӯшкӯ қалъаҳо, базму бозиҳои ҳамдиёронамон, ки дар рӯи деворҳои қасру толорҳои Панҷакенти Қадим наққошӣ шуданд, ифодакунандаи ғаму шодии халқамон ба шумор мераванд.

Кашфи Саразм дар ноҳияи Панҷакент яке аз дастовардҳои маъмули даҳсолаҳои охири асри XX дар илми бостоншиносии тоҷик ба ҳисоб меравад. Саразм яке аз нахустин ёдгориҳои давраи ориёӣ, намунаи беҳамтои ин тамаддун дар Суғд мебошад.

**Шамсиддин Носиров,
устоди кафедраи
тарбияи ҷисмонӣ**

ҶОРАБИНИИ ФАРҲАНГӢ-ТАБЛИҒОТӢ

доир ба китоби Бобоҷон Ғафуров "Тоҷикон" – қомуси миллати тоҷик

17 феврал дар кафедраи дерматовенерологияи ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино маърузаи интерактивӣ доир ба китоби "Тоҷикон"-и Бобоҷон Ғафуров - қомуси миллати тоҷик дар ҳалқаи

кормандони кафедра ва донишҷӯёни курси 4, факултаи тиббӣ зерӣ роҳбарии Хусейнов А.А. баргузор шуд. Баромад дар шакли презентатсия ва саволу ҷавоб пешниҳод шуд. Маърузачӣ донишҷӯи

курс 4, гурӯҳи 10 Раҷабов Шохруҳ дар маърузаи худ қайд кард, ки бе надони-стани таърихи худ оянда-ро бунёд кардан ғайриимкон аст. Таърихи инсоният гувоҳ аст, ки халқи тоҷик аз замони қадим чун мардуми созиандаву бунёдкор маъруф аст ва ин анъанаи неку бостонии хешро идома дода истодааст.

Китоби "Тоҷикон"-и Қаҳрамони Тоҷикистон Бобоҷон Ғафуров намунаи бебаҳотарин ва безаволи таърихӣ буда, даҳсолаҳост, ки арзиши худро гум накардааст ва умри ҷовидонӣ хоҳад дошт. Китоби "Тоҷикон" аз муқаддима ва шаш фасл иборат буда,

таърихи халқи тоҷикро аз сохти ибтидоӣ то ғалабаи Инқилоби Кабири Сотсиалистӣ Октябр дар бар мегирад. Бобоҷон Ғафуров исбот кард, ки халқи тоҷик мардуми соҳибтамаддуну куҳанбунёд буданду

ҳастанд ва ҳамин тавр боқӣ хоҳанд монд.

**К. М. Муҳаммадиева,
мудири каф. дерматовене-
рология, д.и.т.**

**Н. П. Зоирова, мутасаддӣ
оид ба корҳои тарбиявӣ
ва фарҳангии кафедра**

Роғун-чабҳаи номуси миллӣ

Вақте ки сухан дар бораи нерӯгоҳи барқии обии "Роғун" меравад, ҳама фикру зикри инсон пеш аз ҳама ба як модари тавлидкундаи бузурги барқӣ равона мегардад. Аммо агар дуруст фикр кунем, мебинем, ки тараққиёти илму-техника, ки чанини ҳаракатдиҳандаи табaddулоту техникӣ дар чабҳаҳои гуногуни ҷамъият ҳастанд, бе қувваи барқ иҷроиши онҳо аз имкон дур аст. Дар ин ҷода низ қариб ҳамаи дастовардҳои тибро бе қувваи барқ тасаввур кардан номумкин аст, чунки фаъолияти кори дастгоҳи ҳозиразамон: компютер, рентген, ултрасадо, эндоскоп, лазер, дастгоҳҳои физиотерапиявӣ ва амалиётҳои ҷарроҳӣ: идоракунии кори узвҳои ҳаётан зарур (шуш, дил, чигар, гурда) ва дигаронро бе қувваи барқ иҷро кардан номумкин аст. Бинобар ин, мо табибон дучанд хурсанд ва рӯзи пурра ба қор даромадани нерӯгоҳи барқии обии "Роғун" - ро интизорем. Ғайр аз ин нерӯгоҳи барқии обии "Роғун", барои мардуми тоҷик аҳмияти стратегӣ дошта ва барои баланд бардоштани сатҳи зиндагии мардум садсолаҳо хизмат мекунад. Ростӣ, нисбати кушодашавии ин иншооти бузург, агар 5 - 10 сол пеш сухан мерафт, як афсонаро менамуд. Барои афсонаро ба ҳақиқат табдил додан, хизматҳои беандоза бузурги Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон пеши назар меояд, чунки таърихи ташак-

кулёбии ин иншооти бузург худ гувоҳи он аст. Соли 1972 ҳаҷми пурраи асосноккунии техникӣ иқтисодии нерӯгоҳи Роғун ба анҷом расид. Асосноккунии техникӣ иқтисодиро Вазорати барқи Иттиҳоди Ҷумҳуриҳои Шуравии Сотсиалистӣ (ИҶШС) баррасӣ ва муҳокима карда, аз тарафи Комиссияи иқтисодии давлатии (КИД) Госплани ИҶШС бо иштироки намоёндогони ваколатдори

кима қарор гирифта, моҳи июни соли 1979 муҳокимаи он дар Шӯрои илмию техникӣи Вазорати барқи ИҶШС ба анҷом расид. Моҳи октябри соли 1980 лоиҳа аз тарафи Экспертизаи асосии давлатии Гостройи ИҶШС ва моҳи ноябри соли 1980 бо фармони Шӯрои Вазирон тасдиқ карда шудааст. Баъд аз пошхурии ИҶШС сохтмони Роғун боздошта шуд. Бо ташаббуси Пешвои миллат

барои ҷамъовариҳои оби тоза як обанбори бузургро ташкил медиҳад.

Агар аз нуқтаи назари тиббӣ гирем, иқлими мулоим ва намноки оксигенӣ барои табобати бисёр бемориҳои системаи нафас, дилу рағҳо, асаб, хастагӣ ва ғайра бениҳоят фоидабахш мебошад.

Бунёду барқарорсозии ин иншооти муҳиму стратегӣ барои таъмини зиндагии

кохи нуру маърифати тоҷикониёнро бо қувваи дастӣ хеш, бозуву ақлу хиради худ, бо маблағи ба арақи чабин бадастовардаи хеш бино карда истодааст, ки Худованди мутаол ба ҳар яки ин мардуми барнодил азму субот ва қувваи бузург ато кардааст.

Иштироки фаъолони мардуми шарифи Тоҷикистон дар харидории саҳмиаҳои Роғун далелу ҳисси ифтихори миллии ҳар сокини бонангу номуси кишвар аст.

Мардуми Тоҷикистон бори дигар ба ҷаҳониён қудрати азалии хешро нишон дода, аз рисолати созандагӣ дарак доданд. Ҳазорон фидоиёни роҳи дурахшони мамлакат шабу рӯз дар майдони кори нерӯгоҳ заҳмат кашида, бо ғурури рустамона ва ҳиммати фарҳодона чихати дар фурсати кӯтоҳ ба истифода додани Роғун, тадбирҳои муассир меандешиданд, ки натиҷаи он ба мо маълум аст.

Хулоса, иншооти Роғун ҳамчун нерӯгоҳи барқии - обӣ, на танҳо барои миллати тоҷик нуру зиё, балки баракату фаровонӣ, яқдигарфаҳмӣ, эҳтироми миллат ва ҳамбастагиро ато фармуд. Бо ғозии ин иншооти бузург миллати тоҷик боз аз соҳибдавлатӣ, бузургдилӣ, саховатмандӣ ва хунари волои ниёғони хеш ёдрас гардид.

**А.А. Азизов, профессор
Ш.Р. Султонов, мудири
кафедра, профессор,
Б.М. Займудинов, н.и.т,
кафедраи ҷарроҳии
кӯдакони донишгоҳ**

тамоми ҷумҳуриҳои Осиёи Марказӣ тасдиқ намуд. Экспертизаи асосноккунии техникӣ иқтисодӣ хулосаҳо дар бораи бозғамии техникӣ ва самаранокии баландии нерӯгоҳи Роғун комилан собит кард. Мурағабсозии лоиҳаи техникӣ соли 1974 шурӯъ гардида, моҳи ноябри соли 1978 ба анҷом расонида шуд. Моҳҳои ноябр-декабри соли 1978 лоиҳа аз тарафи экспертизаи пажӯҳишгоҳи Гидропроект таҳти муҳо-

мухтарам Эмомалӣ Раҳмон эҳё ва бозсозии Роғун дубора ба нақша гирифта шуд. Бунёди НБО Роғун на танҳо барои тавлидкунии иқтисодии бузурги нерӯи барқ мебошад, балки барои яке аз муаммоҳои глобалии ҷаҳон, ки норасоии оби тоза аст, хизмат мекунад. Яъне барои амалӣ гардидани пешниҳоди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ, оид ба муаммои оби тоза мусоидат менамояд. Инчунин,

савори наслҳои имрӯзу оянда хизмат мерасонад. Он барои рушди иқтисодӣ ва дар маҷмӯъ барои пешрафти тамоми соҳаҳои хоҷагии халқӣ мамлакат заминаи мусоид фароҳам меорад. Баъди ба истифода додани нерӯгоҳ, дар кишвар даҳҳо корхонаҳои хурду бузурги саноатӣ ифтитоҳ ва ҳазорҳо ҷойҳои нави корӣ таъсис хоҳад ёфт.

Имрӯз миллати тоҷик

Инъикосгари фарҳанги миллат

Низоми имрӯзаи ҷомеаи ҷаҳонӣ ва бархӯрди фарҳангу таммадунҳо дар шаклгирӣ ва дигаргунсозии арзишҳои фарҳангии ҳар як халқу миллат таъсири худро гузошта истодааст. Бешак, чунин раванд таъсири манфии худро ба эътиқодҳои динию мазҳабӣ, анъанаҳои миллии ниёгон низ расонида истодааст.

Хушбахтона, Истиқлолияти давлатӣ ва ваҳдати миллӣ ҳамчун неъматҳои илоҳӣ имконият доданд, то мардуми сарбаланди тоҷик зери сиёсати хирадмандонаи пешгирифтаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо дарки амиқу таҳлилҳои ҷамаҷониба, муқобили чунин падидаҳои номатлуб, раванду хатар, тақлид ба расму оин ва фарҳан-

гҳои бегона истодагарӣ намоянд. Дарвоқеъ, Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи наҷвондон тӯлонии худ ба мардуми кишвар шароити имконият ва озодиҳои зиёдеро фароҳам овард. Арҷгузорӣ ва қадршаносӣ ба арзишҳои фарҳангӣ, ҳуввият ва худшиносии худогоҳии миллӣ, эҳтиром ба расму оинҳои мардумӣ ва миллию умумибашарӣ масъулияти бузургест назди Офаридгор ва башарият.

Миллати фарҳангсолори тоҷик тули 28 соли соҳибистиқлолӣ, зери сиёсати пешгирифтаи Пешвои муаззами худ ҳазорон дастовардҳои моддию маънавии фарҳангиро эҳё намуд. Пешвои миллат ба ҳунару истеъдоди тули ҳазорсола нигоҳдоштаи халқӣ таваҷҷуҳи махсус намуда, ба

эҳё ва арҷгузориҳои онҳо таъкид намуданд. Чунин арҷгузорӣ ба ҳунарҳои мардумӣ боис гардид, ки ҳунарҳои садсолаҳо боз нуҳфта ва барои ҷомеа ноошноии миллати шарафманди тоҷик дубора зинда ва ба ҷаҳониён муаррифӣ шаванд.

Беҳуда нест, ки мухтарам Эмомалӣ Раҳмон фарҳангро ҳастии миллат номидаанд. Чунин иқдоми пешгирифтаи роҳбари давлат бори дигар моро ба он водор месозад, ки дар равандҳои ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди фарҳангу таммадунҳо дарканор набошем. Маълум аст, ки ҷаҳони имрӯз баробари чунин бархӯрдҳои дучори хатарҳои террористии экстремистӣ ва идеологӣ гардида истодааст.

Метавон ёдовар шуд, ки мардуми шарафманди тоҷик

ҳунарҳои миллӣ ва ё ба истилоҳ мардумии худро ба монанди: гулдӯзӣ, зардӯзӣ, қуроқдӯзӣ, сӯзанидӯзӣ, тоқидӯзӣ, ҷомадӯзӣ, ҷуроббофӣ, сабадбофӣ, ҷубтарошӣ, табактарошӣ, кандакорӣ дар ҷӯб, қуллолгарӣ, заргарӣ, декдону чакдонзанӣ, хӯроқҳои миллӣ ба монанди қурутӯб, шакароб, фатирмаска, фатирҳои қадмол ва ғайра дубора эҳё намуда, онҳоро ба ҷаҳониён нишон дода истодаанд.

Ба ҳамагон маълум аст, ки мардуми шахси ҳунармандро дар ҳама ҷо азизу мӯътабар ва гиромӣ медоранд. Муҳим аз ҳама шахси ҳунарманд дар ҳар кӯча ки бошад, соҳиби обрӯ ва эҳтироми хоса буда, хору зор наменонад. Ин аст, ки бузургон дар ин маврид чунин фармудаанд:

**Дар ҳунар куш, ки зар чизе нест,
Ганҷу зар пеши ҳунар чизе**

**нест.
Ҳунаре нех, ки диҳад симу зарат,**

Ҳунари аз дилу қон ранҷбарат.

Ҳунар сармои гаронест, ки онро бо ягон дорой, сарват, симу зар иваз кардану харидан номумкин аст. Ҳунар инсонро бузургию шаҳомат бахшида, ўро болидарӯҳ ва соҳибмартаба мегардонад. Ҳунар зиндагиро зебӣ мебахшад. Шахси боҳунар дарёро менамояд, ки онро обест зулолу ошомиданӣ.

**Заҳмату қору ҳунар қасро намоянд номдор,
Олиҳиммат қас зи ҳастии ҳунар мумтоз шуд.**

**Ҷ.Ш. Назаров,
Ш.Ш. Сайдалиев,
Ҷ.Қ. Аюбов,
Н. Ш. Ҳасанов
Кафедраи бемориҳои
ҷарроҳии №1**

ХАТАРИ ТЕРРОРИЗМ ДАР ЗАМОНИ ҲОЗИРА

Терроризм ва ифротгарой яке аз зухуроти номатлуб дар замони имрӯза ба шумор меравад, зеро зухуроти мазкур боиси ба миён омадани оқибатҳои нохуш - таҳдид ё истифодаи зӯрварӣ, расонидани зарари вазнин, таҷовуз ба ҳаёти арбоби давлатӣ ё ҷамъиятӣ,

Дар акси ҳол, надони-стани сарнавишти таърихи миллати худ, фориғболию беҳабарӣ ва носипосӣ нисбати мероси маънави-фарҳангии он шахсро бо инкори ҳақиқат гузошта, ба бегонапарастии қадр накардани қимати дастовардҳои истиқлолияти миллӣ оварда

ят, таҳким бахшидани ваҳдати миллӣ сахмгузор бошем.

Дар вақти таълими фанҳои таърих ва ҳуқуқ ва қорҳои тарбиявӣ беруназсинфӣ дар масъалаи хавфи терроризм дар ҷаҳони имрӯза ва хушёрӣ зиракии наврасон дар масъалаи гаравидан ба ҳизбу ҳаракатҳои

монҳои террористӣ чӣ дар минтақа ва чӣ дар миқёси ҷаҳонӣ барои мавҷудияти кишварҳо хатарҳои ҷиддӣ эҷод намудаанд. Дар луғат «террор» (terror) ба маънои тарсондан ва даҳшатафканӣ омадааст. Истилоҳи «терроризм» барои ифодаи анҷоми амалҳои террористӣ ё даҳшатафканӣ дар роҳи ба даст овардани ҳадафҳои сиёсӣ, идеологӣ ва иқтисодӣ истифода мешавад. Баъди ба зӯрварӣ ва қатлу куштор рӯ овардани ифротгароён ин амалашон ба ҳаракати террористӣ табдил меёбад. Ифротгарой, тундравӣ ва даҳшатафкани динӣ нишонаҳои асосии гурӯҳҳои ифротгароии динӣ мебошанд.

Киро ба гурӯҳҳои ифротгароии динӣ шомил мешаванд? Онҳое, ки саводу маърифати дурусти динӣ надоранд, фаҳмиши радикалиро хушунатомези меёрҳои дин, таълимоти сирф сиёсӣшудаи исломиро ба эътиқоди худ табдил додаанд. Омилҳои дигаре, мисли ҳомиёни ҳимоятгару созмондеҳи ин гурӯҳҳо, манфиатҳои мушаххаси қудратҳои минтақавӣ ва ҷаҳонӣ, истифода аз мушкилот ва ихтилофи иҷтимоӣ боиси ташкили ин гурӯҳҳо мегарданд.

Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ ба Маҷлиси Олии кишвар, аз ҷумла таъкид намуд: «Терроризм ва экстремизм ба хатарҳои авваллиндараҷаи ҷаҳони муосир табдил ёфтаанд».

Имрӯз терроризм қудрати ҷанги идеологӣ иттилооти дорад ва азми ба даст овардани аслиҳои биологӣ, кимиёӣ ва ҳастаиро пайгирӣ мекунад. Амали террористии 11-уми сентябри соли 2001 дар шаҳри Нью-Йорк Иёлоти Муттаҳидаи Амрико исбот намуд, ки ягон кишвари дунё аз хатари террористӣ эмин нест.

Ояндае, ки мо мехоҳем бисозем, ҷамъияти дорои имкониятҳои васеъ, беҳатарӣ барои оилаҳоҷомон, сатҳи баланди зиндагӣ ва субот аст. Имкони таъмини ҳамаи инро дорем. Бояд яққоя, дастаҷамъона меҳнат кунем, дӯстию ваҳдатро таҳким бахшем, оқилона ва бомулоҳизаю созанда баҳс намоем.

**И.У. Файзилов, мудири кафедраи химияи биоорганикӣ ва физколлоидӣ, дотсент
Ҷамшед Обидов, ассистенти кафедраи химияи биоорганикӣ ва физколлоидӣ**

бенизомӣ, тағйири сохти конституционӣ дар мамлакат, ғасби ҳокимият ва аз он худ кардани ваколатҳои он, барангехтани низои миллӣ, иҷтимоӣ ва динӣ мебошад.

Ҳадафи онҳо барангехтани ҳисси нобоварӣ нисбат ба давлату ҳукумат ва тафриқаандозӣ миёни миллат аст. Вагарна бо чӣ сабаб аз ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ - иҷтимоӣи ватан канорҷӯӣ мекунанд монанди аксари шаҳрвандони мамлакат дар рушди кишвари худ ширкат намеварзанд, меҳнат ва эҷод намекунанд, дар паноҳи дигарон ҷой гирифта, аз каноре айбҷӯиву харобакориро пеша карданд.

Дар зери шиорҳои бофтаву ҳаёли фирефтаи таълимоти «гӯё динӣ» гашта ба амалҳои низоъпарастӣ, ифротгарой ва террористӣ ҷавонро даъват намуда, амалҳои бади худро бо номи «қаҳрамонӣ», «фидокорӣ» ташбеҳ мекунанд ва мехоҳанд бо ин роҳ ба мақсадҳои душманонаи худ ноил шаванд, яъне нуфузу дастовардҳои миллиро то андозае паст зананд, аниқтараш супоришҳои пешвоён ва сарпарастони хоричии худро иҷро намоянд.

Ба қадри неъмате чун истиқлолияти давлатдорӣ миллӣ расидан арзишҳои муқаддастарини давлату давлатдориро дарк намудан ва пос доштани онҳо ин ҳам қарз, ҳам масъулият ва ҳам шарафу номуси ватандорӣ, ҳам ифтихор аз давлату миллати хеш ва ҳам таълошу заҳмати ҳар фарди бедордили ҷомеа баҳри худшиносӣ, маърифат ва фарҳанги волои миллӣ аст.

мерасонад.

Қайд кардан ба маврид аст, ки нақши фарҳанг, ташвиқоту тарғиботи таълимӣ тарбияи насли наврас дар ҳамин раванд дар таҳкими эҳсоси ватандорӣ, худшиносӣ миллӣ, эҳтиром ба таърихи ниёгон ва дар пешгирӣ аз низоъҳои иҷтимоӣ ниҳоят бузург аст. Беҳуда нест, ки қувваҳои манфиатҷӯӣ дар оғози амалҳои ғаразнокӣ худ аввал арзишҳои фарҳангӣ-маънави (ахлоқию динӣ)-ро коҳиш дода, фалаҷ месозанд, баъдан ҳисси нобоварӣ ва таҳдид намуда, ба амалҳои зишт ва хавфнокӣ худ даст мезананд.

Дар шароити ҷаҳоншавию душвор гардидани муносибатҳои байналмилалӣ сиёсӣ иқтисодӣ ба масъалаҳои ҳифзи симои миллию мазҳабӣ, пос доштани арзишҳои маънави, баланд бардоштани сатҳи фарҳангӣ-сиёсӣ ва маърифати ҳуқуқии аҳолии кишвар, хусусан ҷавонон диққати махсус зоҳир намудан ба мақсад хеле мувофиқ аст.

Бинобар ин мо - шаҳрвандони кишвар, омӯзгорон, мураббӣён ва дигар фаъолони ҷомеаро зарур аст, ки дар маҷрои ҷаҳоншавӣ бо дарки масъулият истиқлолияти худро на танҳо бо шиору гуфтор ситоишу парастӣ, балки бо меҳнати софдилона ва самимӣ дар ҳама соҳаҳо таҳким бахшем, бепарво ва масъулиятношинос набоем ва барои таълимӣ тарбияи наврасон, ҷавонон дар руҳи ватандӯстӣ, худогоҳиву худшиносӣ, инчунин ҷалби онҳо дар қорҳои созандагиву ободкорӣ, ҳифзи дастовардҳои истиқлоли-

террористӣ эътибор дода мешавад.

Тоҷикистон дар радиҳои дигар кишварҳои мутараққии ҷаҳон бо ин зухуроти марговар мубориза бурда, талош менамояд аз пайоманди нуговори ин гуна амалҳо ҷилавгирӣ намояд. Бо ин мақсад аз тарафи Ҳукумати мамлакат якҷанд қонунҳо ва санадҳо, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди терроризм» (соли 1999), Консепсияи ягонаи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм (ифротгарой) (соли 2006), Конвенсияи Созмони ҳамкории Шанхай бар зидди терроризм, Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи консепсияи ягонаи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм (ифротгарой)» (соли 2006) ба тасвиб расиданд, ки барои муборизаи оштинопазир бурдан бо зухуроти номатлуб мусоидат менамояд.

Имрӯз танҳо муборизаи дастаҷамъонаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, мусоидати аҳоли бо мақомот ва хушёрӣ зиракии мардум имкон медиҳад, ки пешроҳи ин даҳшат ва бераҳмӣ гирифта шаванд.

Имрӯз терроризм ва экстремизм ҳамчун вабои аср ба амнияти ҷаҳон ва ҳар як сокини сайёра таҳдид карда, барои башарият хатари на камтар аз силоҳи ядроиро ба миён овардааст.

Пӯшида нест, ки тафаккури ифротӣ, гурӯҳҳои ифротгароии динӣ ва соз-

Боздид аз осорхона

5 феврал ассистенти кафедраи бемориҳои кӯдакони №1 Бадалова З.А. бо ҳамроҳии донишҷӯён аз Осорхонаи миллии бостоншиносии Тоҷикистон боздид намуданд.

Дар давоми шиносӣ бо осорхона донишҷӯён дар бораи таъриху тамаддуни халқи тоҷик маълумотҳои тоза пайдо намуданд. Аввалин экспонатҳои осорхона соли 1934 дар асоси бозёфтҳои бостоншиносии Базаи тоҷикистони Академияи илмҳои ИҶШС ҷамъ оварда, ба намоиш гузошта шуда буданд. Он ҳамагӣ 530 номгӯиро дар бар мегирифт. Осорхонаи миллии бостоншиносии Тоҷикистон дар назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А.Дониши Академияи Илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 4 апрели соли 1996 ташкил шуда, аз соли 2001 барои тамошобинон дарҳои худро боз кардааст. Ин осорхона муҷаҳҳазтарин аз осорхонаҳои Тоҷикистон аст. Пайкараи 13 метрии Буддо дар ин осорхона ниғаҳдорӣ мешавад, ки ба феҳристи мероси фарҳангии умумибашарии ЮНЕСКО ворид карда шудааст.

Дар осорхонаи бостоншиносии Тоҷикистон панҷ ҳазор намунаи осор ва нигора ниғаҳдорӣ мешавад, ки тамоми он аз қаламрави Тоҷикистони имрӯз бар асари ҳафриёт бозёфт шудааст. Ин осор ба се давраи бостон асри санг, асри биринҷ ва давраи оҳан бармегардад. Ин осорест, ки аз соли 1946 то кунун аз ҷониби гурӯҳҳои бостоншиносии шӯравӣ пешин ва Тоҷикистон бозёфт шудааст.

Г.С. Мамадҷонова, мудири кафедра, н.и.т., дотсент

Сифати либоси тиббиро чӣ тавр муайян бояд кард?

Яке аз самтҳои афзалиятноки инкишофи сиёсати иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон ин таъмини низоми самараноки тандурустӣ ва дар ин асос баланд бардоштани сатҳи зиндагии аҳолии мамлакат ба ҳисоб меравад. Татбиқи амалии ин ҳадаф ҳалли масъалаҳои зерини мушаххасро тақозо менамояд: тақмили заминаи қонунгузорӣ, зиёд намудани маблағгузорӣ ба соҳаи тандурустӣ, азнавсозии заминаи моддии беморхонаҳои марказии шаҳрию ноҳиявӣ ва марказҳои саломатӣ, аз ҷумла беморхонаҳои хурди деҳотӣ, баланд бардоштани сифати хизматрасониҳои ташхисӣ-табобатӣ, таъмини беморон бо доруҳои ба стандартҳои давлатӣ ҷавобгӯ. Дар баланд бардоштани сатҳи сифати хизматрасонӣ либоси тиббӣ низ нақши муҳим дорад.

Либоси тиббӣ бояд на танҳо фаъолияти касбии табибонро таъмин намояд, балки инчунин эҳтимолияти хурдтарини зарар расонидан ба саломати мизочонро пешгирӣ намуда, ба воридшавии сироятҳои гуногун садди мустақкам гузорад. Ғайр аз ин, либоси кормандони тиб, махсусан барои кормандони марказҳои саломатӣ дар баробари аҳамияти утилитарӣ доштан, карточкаи муаррифкунандаи ташкилот, як қисми фарҳанги корпоративие маҳсуб меёбад, ки боварио аз тарфи мизочон ба вучуд меорад.

Вобаста ба ин маълум намудани талаботҳо ба либоси кормандони муассисаҳои тиббӣ дар заминаи пурсишҳои анкетавӣ, батанзимдарорӣ ва интиҳоби номгӯи нишондодҳои сифат, истифодаи васеи нишондодҳои комплексӣ, сифати нисбатан пурра характерноки матоъҳои моҳияти тиббидошта, барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд, масъалаи мубрам ба ҳисоб меравад.

Васеъкунии номгӯи матоъҳое, ки барои либоси кормандони тиб истифода мешаванд,

талаботро ба омӯзиши муайянкунандаи сифат, кинетика ва пешгӯии фарсудаҷавии матоъҳо, тақмили методҳои баҳодихии сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд, муайян менамоянд. Зимни таҳқиқот мо мақсад гузоштем, ки методҳои арзёбии сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд, таҳия ва пешниҳод намоем.

Барои ба ин ҳадаф расидан вазифаҳои асосии зеринро ҳал намудан лозим аст:

- таҳлили навъҳои матоъ, ошкорсозии талаботи истифодабарандагон ба матоъҳои аҳамияти тиббидошта, таҳлили методҳои арзёбии сифат ва фарсудаҷавии матоъҳои интиҳобшуда;

- батанзимдарорӣ ва интиҳоби нишондодҳои муайянкунандаи сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта;

- таҳқиқи нишондодҳои муайянкунандаи сифати матоъҳое, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд ва кинетикаи фарсудаҷавии онҳо;

- таҳияи методҳои арзёбии сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта дар заминаи омӯзиши баҳодихии комплексии сифат;

- таҳияи методикаи фарсудаҷавии лаборатории матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки имкон медиҳад ба маҳсулотҳои нисбатан бадошттар иваз карда шаванд.

- таҳияи стандарти ташкилот, ки дар матоъи аҳамияти тиббидоштаи барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ паҳн карда мешаванд.

Барои гузаронидани таҳқиқот матоъҳои тиббии таркиби гуногуни ашёӣ ва тавсифоти ҳархелаи сохторӣ, аз ҷумла матоъҳои пахтагине, ки дар корхонаҳои бофандагӣю ресан-

дагии Тоҷикистон истеҳсол шудаанд, объекти омӯзиш маҳсуб меёбад. Таҳқиқотҳои эксперименталии хосиятҳои матоъҳои тиббӣ бо истифодаи методҳои стандартӣ дар шароитҳои лабораторӣ ва истеҳсолӣ, аз ҷумла дар комплекси мӯсири байналмилалии «Спинлаб», таҳқиқотҳои лабораторӣ ва системаи Устер гузаронида мешаванд.

Ҳангоми иҷрои кор ба нақша гирифта мешавад, ки натиҷаҳои нисбатан воқеӣ ба даст оварда шаванд:

- гузаронидани таҳқиқоти маркетингӣ бо мақсади ошкор намудани интиҳоби матлуботӣ, ки ба матоъҳои аҳамияти тиббидошта тааллуқ доранд;

- таҳияи номенклатураи нишондодҳои муайянкунандаи сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд;

- таҳияи методи кинетикаи фарсудаҷавии матоъҳои аҳамияти тиббидошта;

- таъмини пешгӯии моҳияти устуворӣ ба хӯрдаҷавии матоъ баъди 1 ва 2 маротиба шустани он;

- таҳияи методи баҳодихии комплексии сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд;

- аз рӯи натиҷаҳои таҳқиқот стандарти ташкилоте, ки ба истеҳсоли матоъҳои аҳамияти тиббидошта машғуланд, сохта мешавад.

Ҷамъбасти таҳқиқот чунин натиҷаҳои аҳамиятнокро собит сохт:

- муқаррар намудани афзалияти матлуботӣ ҳангоми интиҳоби маҳсулотҳои аҳамияти тиббидошта;

- муқаррар намудани нишондодҳои муайянкунандаи сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта, ки барои кормандони марказҳои саломатӣ ва беморхонаҳои деҳотӣ пешбинӣ гаштаанд;

- гузаронидани таҳқиқоти комлексие, ки нишондодҳои сифати матоъҳои аҳамияти тиббидошта муайян менамояд;

- таҳияи методи кинетикаи фарсудаҷавии матоъҳои аҳамияти тиббидошта.

Ю.С.Тохтарова,
омӯзгори кафедраи
тиббӣ оилавии
Коллеҷи тиббӣи шаҳри
Бохтар

БО КОРРУПСИЯ ДАСТАҶАМЪОНА МУБОРИЗА БОЯД БУРД

Мубориза бар зидди коррупсия дар сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамеша яке аз масъалаҳои асосӣ буда, муқовимат ва пешгирии омилҳои ба он мусоидаткунанда сол ба сол ҷиддитар мешавад. Ин дар ҳолат, ки кишвари мо аз рӯзҳои нахустини ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ мубориза бо коррупсияро ҳамчун самти афзалиятноки сиёсати давлатӣ қарор дода, ба ташаққули заминаҳои ҳуқуқиву сохторӣ ва таҳкими ҳамкорихон байналмилалӣ дар ин самт оғоз намуд. Чунончи, соли 1999 Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи табдирҳои иловагӣ оид ба пурзӯр намудани мубориза бар зидди ҷинояткорӣ дар соҳаи иқтисод ва коррупсия» ба тасвиб расида, дар асоси он самтҳои асосии

риза бо коррупсия» дар тамоми ҷаҳон эълон шудааст.

Пешвои муаззими миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суҳанронии худ оид ба мубориза бо коррупсия қайд намудаанд, ки «Коррупсия зуҳуроти номатлубест, ки эътимоди мардумро ба давлат коста гардонда, обрӯву эътибори онро коҳиш медиҳад, барои рушди иқтисодиёти пинҳонӣ ва истифодаи ғайримақсадноки маблағҳои давлативу ҷамъиятӣ шароит фароҳам меорад ва дар маҷмӯъ, боиси поймолшавии ҳуқуқи инсон ва заиф шудани пояҳои ахлоқии ҷомеа мегардад».

Дар ин асос хулоса намудан мумкин аст, коррупсия — яке аз монеаҳои асосӣ дар роҳи рушди умумумиллӣ,

ташаққули сиёсати давлатии зиддикоррупсионӣ муайян шуданд. Имрӯз Тоҷикистон узви шабакаи зиддикоррупсионии Созмони ҳамкорихон иқтисодӣ ва рушд буда, вобаста ба тақмили қонунгузорӣ дар ин самт иқдомоти зиёдеро амалӣ намудааст. Ҷамъамон, дар давраи Истиқлолияти давлатӣ ду Стратегияи миллии муқовимат бо коррупсия қабул карда шуд, ки дар онҳо чораҳои маҷмӯии хусусияти ташкиливу ҳуқуқӣ, иқтисодиву иҷтимоӣ ва маърифативу фарҳангӣ вобаста ба муқовимат ба коррупсия пешбинӣ гардидаанд.

Созмони Милали Муттаҳид ҳамеша атрофи масъалаи мазкур чорабиниҳои муфид тарҳрезӣ намуда, ба ҷомеаи ҷаҳонӣ пешкаш менамояд. Ҳамин буд, ки 31 октябри соли 2003 «Конвенсияи Созмони Милали Муттаҳид зидди коррупсия» қабул карда шуд, ки дар он принсипҳои асосии мубориза бо коррупсия, номгӯи чорабиниҳои муҳими зиддикоррупсионӣ, чораҳои пешгирии коррупсия барои давлатҳои аъзо пешбинӣ шудаанд. То ба имрӯз 140 давлати дунё ба зер ин санади муҳими байналмилалӣ имзо гузоштаанд. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ба ҳуҷҷати мазкур 25 сентябри соли 2006 имзо гузоштааст, ки аз ҷониби Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии кишвар 16 апрели соли 2008 тасдиқ гардидааст. Ҷамъамон, бо ташаббуси Маҷмаи кулли Созмони Милали Муттаҳид 9-уми декабр, ҳамчун «Рӯзи байналмилалии мубо-

пешрафти иқтисод, беҳбудии иҷтимоӣ, татбиқи муваффақонаи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон маҳсуб мешавад, бовариҳои шаҳрвандонро ба давлат, ояндаи нек коста месозад ва табақаҳои камбизоати аҳолиро аз имкони комёб шудан ба сатҳи шоистаи зиндагӣ маҳрум мекунад.

Ҳамин тариқ, бо мақсади аз байн бурдани коррупсия дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон шаклҳои зерини ҳамкориҳои ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ оид ба муқовимат бо коррупсия, аз ҷумла ташаққули мафкураи зиддикоррупсионӣ дар байни табақаҳои гуногуни ҷомеа ва баланд бардоштани сатҳи фаълнокии шаҳрвандон дар ҷараёни мубориза ва муқовимат ба коррупсия, гузаронидани таҳқиқотҳои иҷтимоӣ, ташкил намудани курсҳои таълимии зиддикоррупсионӣ, ташаққули фазои оштиноназирӣ ва фарҳанги зиддикоррупсионӣ дар ҷомеа ба василаи ба роҳ мондани ҳамкориҳои густардаи мақомоти давлатӣ бо ВАО, баланд бардоштани маърифати зиддикоррупсионӣ дар ҷомеа бо василаи ҷалби мутахассисони соҳавӣ, олимони ҳуқуқшинос, равоншиносони иқтисодчиён, сиёсатшиносон, рӯзноманигорон ва кормандони мақомоти бар зидди коррупсия муборизабаранда ба нақша гирифта шудаанд.

Ҳабибулло Мӯсов,
устоди кафедраи
тарбияи ҷисмонӣ

Воҳӯрии судманд

Тибқи нақша - чорабиниҳои муштаракӣ Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шуъбаи кор бо ҷавонони МДТ «ДДТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино» 15-уми феврал дар толори лексионии шаҳраки «Шифобахш бо донишҷӯён вобаста ба шарҳу тавзеҳи Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

денти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ ҷумҳурӣ, ҳамзамон баланд бардоштани рӯҳияи ҳудодоғию ҳештаншиношӣ, маърифати ҳуқуқӣ, пешгирии шомилшавии ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ, эҳтиромии арзишҳои миллӣ ва дигар масъалаҳои муҳими ҳаёти ҷавонон суҳбату воҳӯрии судманд баргузор карда шуд.

Дар воҳӯрии мазкур директори КВД «Маркази ҷавонони шаҳри Душанбе» Розикзода Дилошӯб, мутахассиси пешбари Раёсати кор бо ҷавонони Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муовини ректори донишгоҳ оид ба тарбияи н.и.т., дотсент Қурбонбекова П.Қ., иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Қ.О.Шарифов,
мудири шуъбаи кор бо ҷавонон

Эҳтироми забони модарӣ - эҳтироми миллат

Дар бинои нави таълими донишгоҳ бахшида ба чашни муҳим - Рӯзи байнамилалии забони модарӣ ва 700-солагии Камоли Хучандӣ чорабинии адабӣ - фарҳангӣ баргузор гардид. Дар он мудири шуъбаи илм ва инноватсияи донишгоҳ, дотсент Ҷамолова Р.Ҷ., мудирони кафедраҳо, намояндагони бахши тарбия ва фарҳанги донишгоҳ, инчунин доираи васеи донишҷӯён иштирок

карданд. Дар рафти чорабини мазкур омӯзгорони кафедраи забони тоҷикӣ доир ба таърихи рушду тақомули забони тоҷикӣ бо маърузаҳои пурмазмунӣ илмӣ баромад карданд ва аз тарафи донишҷӯён низ дар васфи забон, қадри сухан, фарҳанги суханронӣ ва аз эҷодиёти Камоли Хучандӣ қироати шеърҳо сурат гирифт. Чанд нафар аз донишҷӯёни фаъоли курси якуми факултети бо қиро-

ати шеърҳо, аз худ маҳорати баланди суханварӣ нишон доданд. Донишҷӯёни номбаршуда аъзоёни маҳфили адабии «Авҷи Зухал»-и кафедраи забони тоҷикӣ буда, таҳти сарвари бевоситаи роҳбари маҳфил – муаллими калони кафедра Суфиева Г.А. фаъолият доранд.

Баргузори чунин чорабиниҳо барои баланд бардоштани масъулияти ҳар як шахс, махсусан ҷавонон дар роҳи нигоҳдории покизагии забони модарӣ, риояи меъёрҳои забони адабӣ ва эҳтирому арҷгузори ба забони давлатӣ мусоидат менамояд.

**Забон ояд ба кас чун шири модар,
Аз ин рӯ асли ҷон аст, асли ҷон аст.**

**М. К.Шодиматова,
устоди кафедраи
забони тоҷикӣ**

Санҷиш дар МТИИ «Фарматсия»

13-ми феврал дар маркази МТИИ «Фарматсия» аз тарафи кормандони шуъбаи сифати таҳсилот санҷиш ва мониторинг гузаронида шуд. Марказ аз шуъбаҳои доруҳои тайёр, тайёр намудани доруворӣ аз рӯи ретсептҳо, коркарди растаниҳои шифогӣ, таҳлили аналитикии доруҳои тайёркардашуда, иттилооти маводҳои доруворӣ, асептикӣ, фитобар (гушаи гиёҳдармонӣ) иборат мебошад.

Дар Марказ барои гузаронидани дарсҳои амалӣ ва лаборатории фанҳои тахассусӣ барои донишҷӯёни факултети фарматсевтӣ (фармакогнозия, фармакология, химияи фарматсевтӣ, технологияи фарматсевтӣ, ташкилу иқтисоди фарматсия ва молшиносии фарматсевтӣ) шароити хуб фароҳам оварда шудааст. Дар рафти мониторинг дар Марказ донишҷӯёни курси 5-уми факултети фарматсевтӣ аз фанҳои молшиносии фарматсевтӣ ва ташкилу иқтисоди фарматсевтӣ дарсҳои амалӣ, омӯзиши малакаҳои амалӣ ва масъалаҳои ғизоиро меомӯзанд. Боиси тазаккур аст, ки дар МТИИ «Фарматсия» таҷизотҳои муосири соҳаи фарматсия, лавозимоти ашъҳои лозима барои корҳои амалию лаборатории донишҷӯёни факултети фарматсевтӣ муҳайё карда шудааст.

**Х.М.Мирзоев,
сардори шуъбаи сифати таҳсилот н.и.т., дотсент**

Озмуни «Дастархонорой»

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Исмоили Сомонӣ ҷиҳати иҷрои амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тарабхонаи «Марҷона» озмуни ноҳиявии «Дастархонорой»-ро баргузор намуд.

Аз Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино дар озмун як гурӯҳ духтарони факултети фармасевтӣ иштирок намуданд. Дар озмун ороиши «Дастархон» бо фарҳанги ба худ хос, бо

тарзи ҷобачогузори зарфҳо дар дастархон, бо истифодаи маҳсулоти ватанӣ, пешниҳоди ду намуди хӯроки миллӣ, хӯришҳо аз сабзавоту меваҳои ватанӣ, шарбатҳои табиӣ ба назар гирифта шуда буданд.

Донишҷӯдӯхтари курси 2 факултети тиббӣ Отабекова Моҳнура бо забони давлатӣ ва риояи сару либоси миллӣ «Дастархон»-ро муаррифӣ намуда, соҳиби сипосномаи Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Исмоили Сомонӣ гардид. Иштирокчиёни озмун бо тӯҳфаҳои хотиравӣ қадрдонӣ шуданд.

ТИББИ ТОҶИК ДАР ОИНАИ ТАЪРИХ

Дар кафедраи «Фанҳои ҷомеашиносӣ» бо иштироки донишҷӯёни факултети нигоҳдории тандурустии ҷамъиятӣ семинари илмӣ - амалӣ зери унвони «Тибби тоҷик дар оинаи таърих» гузаронида шуд. Дар кори семинар донишҷӯён дар атрофи табибони бузурги асрҳои миёна ва нақши онҳо дар пешрафти тибби тоҷик маълумоти муфассал доданд. Кори се-

минар бо хондани суруди тиббии табибон анҷом ёфт. Кафедраи фанҳои ҷомеашиносӣ

Семинар-машварат оид ба коронавирис

Дар Маркази Ташхисю табобатии МДТ «ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино» бо мақсади пешгирии паҳншавии сирояти коронавирис дар байни кормандон семинар-машварат дар мавзӯи «Коронавирис. Пешгирии он» аз тарафи табиби муолиҷавӣ Носирова П.Қ. гузаронида шуд. Дар семинар паҳншавии сирояти коронавирис дар як қатор музофотҳои ҷумҳурии Халқии Хитой қайд гардид. Тибқи маълумоти расмӣ Ташкилоти умумиҷаҳонӣ тандурустӣ аз моҳи декабри 2019 инҷониб ҳодисаи зиёди сирояти коронавирис ба қайд гирифта шудааст. Сирояти коронавирис асосан дар музофотҳои Хубейн (Ухан), Гуандун ва шаҳрҳои Пекину Шанхай ва дигар шаҳрҳои ҷумҳурии Халқии Хитой мушоҳида гардида, ҳамзамон паҳншавии ҳодисаҳои вирусӣ мазкур дар Кореяи ҷанубӣ, Ҷопон, Таиланд, Амрико, Канада ва Австралия низ дида мешавад.

Ниёзова М.С., директори МТТ

Корти донишҷӯии гумшудае, ки онро деканати факултети тиббӣ соли 2019 таҳти № 015601/2019 ба Исмоилов Комрон Камолиддинович додааст, аз эътибор соқит доништа шавад.

Корти донишҷӯии гумшудае, ки онро деканати факултети тиббӣ соли 2016 таҳти № 012868/2016 ба Мусаввинова Дилангез Нурмухаммадовна додааст, аз эътибор соқит доништа шавад.

Корти донишҷӯии гумшудае, ки онро деканати факултети тиббӣ соли 2019 таҳти № 015187/2019 ба Қурбоншоев Қурбоншо Ношпотиевич додааст, аз эътибор соқит доништа шавад.

Корти донишҷӯии гумшудае, ки онро деканати факултети тиббӣ соли 2016 таҳти № 013209/2016 ба Юлдошев Раҷабалӣ Муродалиевич додааст, аз эътибор соқит доништа шавад.

Таъзия

Раёсат, Шӯрои олимони ва Кумитаи иттифоқи касабҳои кормандони донишгоҳ ба профессори кафедраи онкология, д.и.т. Сангинов Ҷумъабой Раҳматович нисбати даргузашти ПАДАРАШ изҳори тасаллият баён менамоянд.

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

Гулзода М. Қ. - ректори ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино;
Ибодзода С.Т. - муовини ректор оид ба таълим;
Муҳаббатова Ҷ.Қ. - муовини ректор оид ба илм ва наشرӣ;
Қобилова Қ.К. - муовини ректор оид ба муолиҷа;
Қурбонбекова П.Қ. - муовини ректор оид ба тарбия;
Ҳокироев Т.З. - муовини ректор оид ба қорҳои хоҷагию маъмури;
Носирӣ Қ.Н. - сардори ҳадамоти ректори донишгоҳ;
Тайбов С.А. - мудири шуъбаи иттилоот ва робита бо ҷомеа.

**Хуруфчин: Мавлуда
Тарроҳ: Умаров Комрон
Мусаҳҳеҳ: Таманно**

**Дар матбааи «Мега Принт»
ба таъби расидааст.**